

VĚSTNÍK

P. b. b.

Čs. lidového sdružení
a čs. katolických spolků
v Rakousku
Adresa: „Věstník“,
15, Pelzgasse 17, 1150 Wien

ROČNÍK XXXIX VÍDEŇ, ZÁŘÍ - ŘÍJEN 1992

ČÍSLO: 9 - 10

JEŠTĚ TRADICE SVATOVÁCLAVSKÁ

K největším trestům Božím pro celý národ patří podle Písma sv. panovník zlý, nespravedlivý a nemoudrý; naopak projevem velké přízně Boží je ustanovení muže zbožného, nezištného, obětavého a zároveň statečného za vůdce a vládce národa. A takový panovníkem byl sv. Václav. Na důkaz stačí nahlédnouti do nejstarších zpráv o jeho panování. Ty nám sdělují na př.:

„Když blažený kníže Václav s pomocí Krista Pána spořádal a upevnil svoji říši, ani mysl, jazyk, řeč nebo list by nevystihly, jakým se Kristu osvědčoval a jakou nádobou vývolenou se ukázal, jakých škod ďáblu nadělal, a co snopků do stodoly Kristovy jakožto věrný sluha jeho sklídl. Od dětství nijak se neuchyluje od kázně Páně, pravdomluvný byl v řeči, spravedlivý v soudu, věrný ve všem, co mu svěčeno, míru lidské dobroty překonáváje. Neboť když nějaký vinník ocitl se na radě soudců za jeho přítomnosti a soudcové vyřkli nad ním ortel smrti, vycházel za nějakou záminkou ven a skrýval se, kam mohl, vzpomínaje si pohrůžky Kristovy v evangeliu: „Nesudte a nebudete souzeni, neodsuzujte a nebudete odsouzeni“. Zaláze a šibenice za starodávna postavené a až do jeho doby stojící bořil, sirotků, vdov, chudých, lkajících a raněných neúnavným byl těшитelem, hladové nasycoval, žíznivé občerstvoval, nahé odíval, nemocné navštěvoval, mrtvé pochovával, poutníky a cizince jako své nejbližší příbuzné přijímal, kněze a kleriky a mnichy jako Pána ctil, bloudícím cestu pravdy otvíral, pokoru, trpělivost, tichost, lásku, která všechno převyšuje, zachovával, násilím a lstí nikomu nic neodňal, vojsko své netoliko lepšími zbraněmi, ale také oděvem ozdoboval... Také mu Pán ráčil udělit milost své laskavosti nejhojnější, že i v přemnoha bojích vítězem by“

Jaký byl výsledek takového panování? „Křesťané jako včely do úlu se k němu hrnuli — i z dalekých cizích zemí“ a pověst svatého knížete šířila se po celém světě.

K svatováclavské tradici patří i tento požadavek, v dnešní tak těžké době zvláště naléhavý: Chceme vládce a vlády tak zbožné, tak dbalé blaha národa — nikoliv zisku pro sebe nebo pro stranu — tak moudré, prozíravé, spravedlivé, a statečné, jak to vidíme u sv. Václava, nejdokonalejšího vzoru panovníka!

Stichira k sv. Václavu

*Veden láskou k povolání nejvyššímu
šel jsi do chrámu Kristova,
nejblahoslavenější,
u něhož jsi přijal diadém královský,
neporušitelný a nepomíjející.
Jako slunce se jím zaskvěl
a jasnou září zářků jsi rozlil
na západ i do krajín severních,
které opěvují tvou památku
přeslavnou a nehynoucí,
svatý Václave!*

*Prolitím přecitlivělé krve své,
přeslavný Václave,
ozdobils Kristovu církev
jako purpurem královským.
Jím ozdobena,
všechny krajiny shromažďuje k slavnosti,
aby radostně slavily tvou nejsvětější památku,
aby věrně volaly k Dobrodinci a Tvůrci vše
Sláva ti, Kriste,
jenž jsi památku svého světce
učinil nadělnou!*

NEDEJ ZAHYNOUTI
NÁM NI BUDOUCÍM

TRADIČNÍ SVATOVÁCLAVSKÁ MŠE SVATÁ

se koná v českém kostele JEDNOTY SV. METODĚJE na Rennwegu 63

V NEDĚLI DNE 27. ZÁŘÍ 1992 V 10 HODIN

Přiveďte své známé krajany

KARDINÁL TOMÁŠEK ZEMŘEL

4. srpna 1992 zemřel František kardinál Tomášek, bývalý arcibiskup pražský a primas český. Už za svého života se stal symbolem nezlomné víry všech věřících – a nejen jich. Ani v nejtěžších dobách se nezpronevěřil svému slibu a nezradil víru ani věřící. Nedbal rad k poslušnosti a nebál se pozvednout hlas na obranu utiskovaných i mimo církevní kruhy. Nikdy neměl snadný život a jako opravdový křesťan dokázal nést nepřítelů mocných trpělivě, statečně a s pokorou.

Pohřben byl František kardinál Tomášek do krypty katedrály sv. Víta na Pražském hradě dne 12. 8. Smutečního obřadu se zúčastnili – mimo jiných smutečních hostů – i rakouský prezident Thomas Klestil, německý spolkový kancléř Helmut Kohl, polský prezident Lech Walesa a bývalý čs. prezident Václav Havel, který ve své smuteční řeči označil Tomáška za jednoho ze svých nejbližších přátel.

František Tomášek se narodil 30. 6. 1899 ve Studénce na Moravě v učitelské rodině. Absolvoval Arcibiskupský seminář v Olomouci a v roce 1922 přijal kněžské svěcení. Přednášel na teologické fakultě v Olomouci, kde se stal řádným profesorem. Jeho vysvěcení na biskupa proběhlo bez souhlasu tehdejších státních úřadů, takže kněžské poslání mohl opět plnit až v roce 1954, po třech letech pracovního tábora.

V roce 1965 jmenoval papež Pavel VI. Františka Tomáška apoštolským administrátorem v Praze. Bylo to v době, kdy arcidiecéze byla opuštěna: kardinál Josef Beran nesměl vykonávat svůj úřad a po propuštění z komunistického žaláře žil v exilu v Římě. Ani po jeho smrti však nedovolily československé úřady jmenovat Františka Tomáška pražským arcibiskupem.

Po okupaci Československa v roce 1968 vydal jménem českých biskupů prohlášení na podporu internovaných představitelů tehdejší čs. vlády. V červnu 1977 byl jmenován

kardinálem a vzápětí arcibiskupem pražským a primasem českým. Stal se tak 34. pražským arcibiskupem od roku 1344. V době komunistického režimu aktivně vystupoval na obranu kněží a věřících, požadoval náboženskou svobodu a respektování lidské důstojnosti. O velikonočních roku 1987 vyhlásil desetiletý program duchovní obnovy českého národa, zasloužil se také o svatořečení Anežky Přemyslovny. V roce 1988 podepsal petici požadující svobodu náboženského vyznání, protestoval proti policejní brutalitě při lednových shromážděních k uctění památky smrti Jana Palacha v roce 1989 a podpořil petici Několik vět. Přijezd Jana Pavla II. v dubnu 1990 byl pro Františka kardinála Tomáška uznáním jeho celoživotního boje. Úkolu správy pražské arcidiecéze byl na vlastní žádost zproštěn v roce 1991. Svým požehnaným dlouhým statečným životem naplnil vrchovatě poslání kněze i občana.

Dotlouklo chrabré srdce, ale jeho odkaz bude žít dál.

Bratr

PROF. JOSEF POJAR

nositel Čsl. válečného kříže 1939 a československé medaile za zásluhy I. třídy, plukovník v. v. a dlouholetý člen a funkcionář níže uvedených spolků ve Vídni, zemřel dne 3. srpna 1992 ve věku 78 let.

Rozloučili jsme se s ním na hřbitově v Dornbachu ve čtvrtek, dne 20. srpna 1992.

Zádušní mše svatá byla sloužena v pátek, dne 21. srpna 1992 v kostele sv. Karla Borromejského ve Vídni.

Bratr prof. Josef Pojar se o náš krajanský život ve Vídni zasloužil mírou vynikající.

Zachováme mu vděčnou a světlou památku.

Nechť odpočívá v pokoji!

Jednota Orla Vídeň XV.

Československé lidové sdružení v Rakousku

Jednota sv. Metoděje ve Vídni

Pomocnice křesťanů, pros za nás! Svatohostýnská meditace.

Vysoko nad krajem, obklopeni hustými lesy, klečíme před Tvým oltářem, Matko Svatohostýnská. Usmíváš se na nás milostně, usmíváš se i Tvůj syn. Cítíme, že ani Loretánská litanie nenašla dosti slov, která by byla s to, plně vyjádřit Tvou milostivost, Tvou dobrotu k Tvým dětem. — Však, co to zůme? Z rukou Božského dítěte unikají hrozivé blesky a zasypávají tábor Tatarů!

Vzpomínáme čtyřicátých let století třináctého, vzpomínáme šedesátých let století sedmáctého, kdy Jsi, mocná Ochraňo Moravy, ochránila svůj lid před hrozným návalem vše pustošících Tatarů a potom Turků. Po pravdě nazvali Tě i naši předkové, jako Tě zve loretánská litanie «Pomocnici křesťanů»!

Celý křesťanský svět to dosvědčuje, žeš dovedla vždy v pravý čas pomoci! Zvítězila Jsi, slavně Jsi zvítězila v 16. století v námořní bitvě u Lepanta, kde se rozhodovalo o osudy křesťanstva. Za 50 let po tom ukázala Jsi se Matkou i českému lidu, přivádějíc jej zpět do Církve Tvého syna. V polovině století XVII. zachránila Jsi dědictví svatováclavské před návalem severských barbarů. Jak nevzpomenouti i toho, že Tvoje přímluva 12. září 1683 utlumila zář Mohamedova půlměsíce a že v srpnu r. 1920 na velký svátek Tvého Nanebevzetí pod Tvou záštitou, u přítomnosti našeho nynějšího Sv. Otce, byl odražen na východních hranicích Evropy děsivý nával vyznavačů rudé pěticípé hvězdy! — Avšak nepohasla dosud její bludná zář ozářující podnes šestinu zeměkoule!

Milliony na evropském východě svírány jsou dosud v tísňovém objetí srpu a kladiva, jakousi podivnou mocí vábíciho k sobě jiné milliony lidí zoufalých, neprozíravých, až ze západních konců Evropy, zatím co i střed Evropy je ozářován jakýmsi podivným sluncem z rudé záplavy vycházejícím; na tomto slunci září cosi jako kříž — není to však Kříž Tvého syna, nýbrž skobový, symbolisující pohanský pravěk, věk víry v krev a půdu jako nejvyšší hodnotu, věk o němž jsme věřili, že jest již překonán!

Svíráni s jedné strany křížem skobovým, s druhé strany příšerným znamením pěticípé hvězdy, stojíme před Tvým oltářem, Matko Svatohostýnská, a prosíme Tě: nedej nám zahynout! Nechť blesky Tvého syna ochrání nás jako ochránily před 700 lety naše předky! Nechť chium Tvůj jest novým svědkem Tvé síly a moci. Panno svatohostýnská, Pomocnice křesťanů oroduj za nás!

Dr. V. Ryněš.

NEJLÉPE
ROCHEFOUCAULD
MLUVÍ,
KDO NEJLÉPE
NASLOUCHÁ

FRANTIŠEK KARDINÁL TOMÁŠEK
opustil vinici své pražské arcidiecéze 4. srpna t.r.

Na straně národa

Jaroslav Kusý

Když se ve středu 12. srpna rozezvučely všechny zvony stověžaté Prahy nebyl to zoufalý pláč nad pozemským odchodem Českého primase, nýbrž zpěv povznášejícího hymnu, jaký vždy zpívají kněží nad otevřeným hrobem svého spolubratra. Zpívalo s nimi celé hlavní město, celá Tomáškova česko-moravsko-slezská vlast až po jeho rodnou Studénku. Celý národ se loučil se svým po Tomáši Masarykovi největším mužem. Budiž výsostně konstatováno, že nebyť církevně-statutárních zábran, byl by se stal František kardinál Tomášek nejen hlavou katolické církve, ale také kvalifikovanou hlavou v úřadě prezidenta Republiky.

Děkan Katolické bohoslovecké fakulty v bavorském Pasově, univ. profesor ThDr. Ehrenfried Schulz, pronesl 18. května 1990 v arcibiskupském paláci v Praze pamětihodné laudatio k počtě Františka Tomáška, vyznamenaného právě čestným doktorátem. Slavnostní řečník vyzdvihl z pohnutého života arcipastýře pět úseků jeho neohroženého působení:

Jejich první bod nesl název „Církev mlčí — církev za železnou oponou.“

Očitý svědek této zlé doby pronásledování vyprávěl, že arcibiskup Tomášek se tehdy loučil u dveří s každým návštěvníkem slovy: „*Kdo pracuje pro církev, činí mnoho, kdo se za ni modlí, činí více; kdo pro ni trpí, činí všechno.*“

Druhý bod z Tomáškovy života obsahuje prožitek „pražské jaro a 21. srpen 1968.“ Květná neděle a Velký pátek, těsně za sebou, charakterizovaly vývoj v Československu. Hned na jaře toho osudného roku žádal Český primas Dubčeka o určité uvolnění a existenční minimum pro trpící církev — ale její čas byl ještě daleko...

Třetí bod byl ve znamení „Manifestu Charty 77.“ Jakými reprezentanty odpověděl na něj zvrhlý režim, prokázala smrt jednoho z jeho signatářů, filozofa Patocky, jež nastala po jednom z krutých policejních výsledků... *Čtvrtý bod patrně vyvolá u kardinála a u všech zde přítomných — poznamenal prof. Schulz — tu nejbolestnější vzpomínku: „Spolek mírových kněží“* zaranžovaný komunistickou stranou. *Pátý a poslední bod připomíná pastorální návštěvu Svatého otce v Československu 21. a 22. dubna 1990.* Slavnostní řečník zde uzavírá: „Když jsem psal toto laudatio, vyrostla před mými očima spolu s obrazem papeže Jana Pavla II., Vaše postava, shodující se s tou mojí představou — staříčkého Simeona v jeruzalémském chrámu. Stejně jako on, i Vy jste čekal na příchod Mesiáše...“

A dočkal se náš drahý kardinál v 93. roce svého dlouhého života. Před smrtí vyslovil přání, aby místo pohřebních projevů byl nad jeho rakví přečten osobní testament, deset let stará jeho závěť, kterou zveřejnil ani po politickém převratu na podzim 1989 nezměnil. (Nemůžeme ji bohužel z časových důvodů v tomto vydání již uveřejnit). Jsme však přesvědčeni, že se shoduje s tím, co František kardinál Tomášek vyslovil v kázání slavnostní mše svaté na poděkování za přímo zázračné svatořečení Anežky Přemyslovny v listopadu 1989 ve svatovítské katedrále (viz titulní foto):

„V této důležité hodině zápasu za pravdu a spravedlnost v naší zemi jsem já a katolická církev na straně národa... Prosím vás, abyste v tyto dny spojovali odvahu a moudrost a odmítali cestu násilí.“

Gorbačov o Janu Pavlu, Jan Pavel o Gorbačovovi

Jak známo, Michail Gorbačov, nyní soukromá osoba, začal přispívat pravidelně svými komentáři do turinské La Stampa s celostátní cirkulací. Dne 3.3. se v tomto listu vyjádřil hodnotícím způsobem o Janu Pavlu II. Napsal, že tohoto papeže polského původu a jeho samého spojuje „hluboký cit sympatie a porozumění. Jeho ideje byly velmi blízké našim. (...) Vše co se stalo ve východní Evropě v posledních letech, nebylo by možné bez přítomnosti tohoto papeže, bez oné velké role, také politické, kterou uměl sehrát na světové scéně.“ Vidi v Janu Pavlu, na kterého Západ z velké části hledí jako div ne na reakcionáře, předchůdce perestrojky. Nazval jej „mimořádnou osobností“.

Den nato přinesla La Stampa interview s Janem Pavlem. Také on o Gorbačovovi řekl velká slova, nazval ho „zásadovým člověkem s bohatým duchovním světem“, „charismatickou osobností“, kterou „seslalo nebe“ (papež není mluvka a takový vážný výrok musel tedy mít ten smysl, že Gorbačova pokládá za muže Prozřetelnosti). Prozradil také, že Gorbačov při jejich schůzce projevil uspokojení, že je papežem Slovan, který je obeznámen s východoevropskými problémy. Při svém nástupu do úřadu prý Jan Pavel nevěřil, že bude jednou svědkem tak radikálních změn ve východním bloku; řekl k tomu: „To jednoduše nebylo myslitelné.“ A „rozhodující úlohu“ přitom sehrál právě Gorbačov.

P. prof. Josef Pojar

P. prof. Josef Pojar se narodil 28. července 1914 ve Vídni jako syn české rodiny, která se ve svém celku po desetiletí aktivně podílela na životě naší československé větve na Dunaji. Mladý Josef vstoupil do Kongregace Těšitelů z Gethsemane a po svém vysvěcení na kněze působil na naší české duchovní správě a vyučoval náboženství na školách školského spolku »Komenský«.

Jako nadšený vlastenec a přesvědčený demokrat pokoušel se již v prvních válečných letech navázat spojení s československým odbojem. V roce 1943 vytvořil ilegální organizaci »Revoluční výbor«, jejímž jádrem byli členové Československého Orla ve Vídni, ale i příslušníci jiných tělocvičných a krajanských spolků a organizací se stali jejími věrnými a odhodlanými členy a spolupracovníky.

Počátkem roku 1944 podařilo se P. Pojarovi navázat kontakt s jugoslávskými partyzány a s jejich pomocí – když odejel z Vídne do Cejle ve Slovinsku – se dostal k britské vojenské misi SOE, operující v Jugoslávii, která jej letcky přepravila do Bari v Itálii k velitelství československé zahraniční armády. Prošel tam prověřovacím řízením, zpravodajským a vzdušným výcvikem, byl vzat do přísahy a vysazen 23. července 1944 – málo dní před svými třicátými narozeninami – u Senice v Jugoslávii v uniformě československého důstojníka s hodností štábního kapitána.

S doprovodem 20 partyzánů došel do Paška Vas a odtud odjel ve svém kněžském hábitu s původními dokumenty do Vídne.

Po tomto návratu do Vídne aktivoval svou odbojovou skupinu a přetvořil ji ve zpravodajskou rezidenturu s rozsáhlými dalšími úkoly. Postupně se skupina rozrostla na 45 osob. Před Vánoci 1944 stihla organizaci katastrofa.

Náhodným zatčením jednoho z kurýrů podařilo se Gestapu pozatýkat řadu členů skupiny, především Pojara a jeho nejbližších spolupracovníků. Vrá-

til se 8. dubna 1945 a po 13. dubnu 1945 – kdy poslední vojáci tisícileté říše vyklidili Vídeň – ihned navazoval styky s krajanskými pracovníky. V květnu téhož roku byl zvolen předsedou nově se tvořící střeškové organizace všech krajanských spolků a organizací, jako pokračování nacisty rozpuštěné Čs. menšinové rady, která si však z tehdy aktuálních důvodů zvolila název »Československý ústřední výbor ve Vídni« – ČsÚV.

V této funkci se Pojar prosadil a osvědčil se svým organizačním talentem a nadšením vynaložit všechny své síly pro menšinu, národ, osvobozené Československo a demokracii. V roce 1947 byl povolán do Československa, kde působil jako důstojník čs. armády na reorganizaci katolické duchovní správy v armádě a dosáhl hodnosti majora.

Po komunistickém puči v únoru 1948 byl brzy Státní bezpečností zatčen a pak pro údajnou činnost pro Anglii odsouzen k smrti – rozsudek byl poté změněn na doživotní žalář. Po 13 letech byl propuštěn, jako duchovní ovšem již působit nesměl a pracoval léta jako dělník – údržbář.

Když se mu po letech konečně podařilo vrátit se – ovšem bez vědomí t. zv. československých úřadů – do rodné Vídne, zapojil se ihned do krajanského života. Byl členem a význačným funkcionářem Jednoty sv. Metoděje (předsedou IV. odboru a členem Ústředního výboru), vzdělavatelem Orla II. a XV, Jednoty, členem Čsl. lidového sdružení v Rakousku, sloužil české bohoslužby ve XX. okresu ve Vídni a dále byl členem i několika dalších krajanských spolků ve Vídni. Zároveň byl pevnou a spolehlivou oporou provinciála Rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou pátera Novotného při správě fary u sv. Karla Borromejského (Karlskirche).

Dne 18. června 1991 byl pater Josef Pojar – jediný katolický kněz, parašutista – povýšen na plukovníka v.v. Byl to jistě zasloužený vrchol jeho vojenské kariéry a zároveň, jak píše Fr. Beneš z Prahy ve svém článku: »tímto byla uznána jeho a vídeňská odbojová činnost během války a dán tak dík za obětavost a za lásku k Československu. Vlastně tím byla vyznamenána celá československá menšina ve Vídni, která se neodrodila v německém prostředí svému původu a jazyku. Všem patří náš dík.«

P. prof. Josef Pojar zemřel neočekávaně 3. srpna 1992 několik dní po svých 78. narozeninách. Pohnutý život prof. Josefa Pojara, plný výšin a propastí, život kněze a vlastence, bojovníka za svobodu a demokracii a význačného menšinového pracovníka jsme tu nastínili takřka jen suchým výpočtem podstatných dat a fází, jeho náplň však mluví sama za sebe. Na úmrtím oznámení se s ním loučí pozůstalí jménem všech, pro které žil. Žil i pro nás a zachováme mu vděčnou, světlou památku.

R. I. P.

Čeho se bojí a co radí

**Josef Škvorecký
Slovákům**

Bojím se, aby mezi dvěma našimi národy nevznikla zbytečná hořkost; každý z nás má na druhé straně přátele. Kdyby se do dlouholetého soužití měl vrážet nějaký politický klín, to by bylo skutečně nepěkné. Toho se bojím. Zvenku to opravdu vypadá na rozvod, ale je otázka, zda jde skutečně o vůli lidí. Jestliže Mečiar říká, že nejdřív se vyhlásí samostatnost a pak se o tom bude hlasovat, připomíná mi to sovětskou invazi, která se nejdříve provedla a pak museli všichni povinně souhlasit. To není demokratický proces, mělo by jednoznačně předem rozhodnout referendum. Rozpad státu je tak životně důležitá otázka pro všechny, že ji nelze nechat jen politickým stranám. Pro Mečiara nehlasovalo více než 60 procent Slováků. Ve světě bude záležet na tom, koho mezinárodní společenství uzná za nástupnický stát a myslím, že to budou spíše Čechy než Slovensko. To mělo z vůle Hitlera samostatný stát, který vyhlásil válku USA a doposud neuzavřel s USA mírovou dohodu. Kdyby se obnovil slovenský stát, tak by mohl nějaký rejpal v Senátu říci, že válečný stav stále trvá. Svět je absurdní a tohle vlastně tak absurdní není. Války a la Jugoslávie se, stejně jako jen trochu informovaní lidé, nebojím. Doufám, že Češi a Slováci nejsou tak horkokrevní, aby se hned začali střít.

Co byste radil Slovákům?

Abyste všechno dobře uvážili a zjistili, jaké výhody a zástupčiny by jim přinesla naprostá samostatnost. Dnes se Evropa spíše integruje. Kdyby přináležet k Československu Slovákům v něčem bránila nebo je poškozovala, pak bych to chápal. Ale i tyhle věci se dají demokratickou cestou napravit. Jen tak vyhlásit samostatnost je ve dvacátém století trochu pasé. Doufám, že většina slovenského národa to pečlivě zváží, jestli skutečně mají důvody ty »Čechüny«

nenávidět.

Prof. Josef Pojar

Za krajanem plukovníkem prof. Josefem Pojarem

Ve čtvrtek 20. srpna jsme se rozloučili na hřbitově v Dornbachu s naším milým krajanem, plukovníkem československé armády, profesorem Josefem Pojarem. Pohřební akt se konal za velké účasti naší krajské obce a zástupců našich menšinových spolků a organizací. V pohřební kapli se rozloučil se zesnulým v české řeči dp. pater Vojtěch, dále zástupce vídeňského biskupa s církevními hodnostáři. Dlouhou cestu vážil dp. pater Tomáš Koňařík až z Lokte nad Ohří v Čechách, aby doprovodil zesnulého na jeho poslední cestě.

U hrobu promluvil předseda Menšinové rady české a slovenské větve v Rakousku krajan František A. Buchal v zastoupení Čs. lidového sdružení v Rakousku, Jednoty sv. Metoděje a Orla. Vzpomenul zásluh zemřelého, jeho upřímného lidství a vlastenectví, stejně jako jeho práce v krajských spolcích a organizacích. Za Československý svaz bojovníků za svobodu z druhého odboje se rozloučil se zesnulým generál ing. Rudolf Krzák. Vyzvedl zásluhy přítele plukovníka prof. Josefa Pojara v boji proti nacismu za druhé světové války a proti komunistické diktatuře v Československu. Vzpomenul velkého hrdiny, čestného člověka a národu oddaného vojáka.

Naše krajská obec ztratila v plukovníku prof. Josefu Pojarovi dobrého, poctivého a upřímného člověka, příslušníka naší menšiny v Rakousku.

Za Menšinovou radu
české a slovenské větve
v Rakousku
D.I. Ota Češka

Záběr z pohřbu P. prof. Josefa Pojara

Foto: Jindřich Foltín ml.

Loni o prázdninách podnikla naše karlínská farnost velkou třítydenní cestu po poutních místech Francie, Španělska, Portugalska a Švýcarska. Ujeli jsme více než osm tisíc kilometrů a prožili velká dobrodružství. Překročili jsme hranice šesti států, nahlédli do dvanácti historických měst

matizace by nechtěli putovat ani do Madridu.)

V Portugalsku jsme dojeli až na Cabo de Roca – nejzápadnější část evropského kontinentu. Připomněli jsme si slova našeho prezidenta, která tu pronesl při své návštěvě, o dimenzích lidského života.

Vzpomínka na pout'

a navštívili dvanáct poutních míst, z toho osm slavných mariánských. To vše jsme pořídili za 4700 korun a 100 marek. Ptáte se, jak je to možné? Byli jsme skutečnými poutníky.

Vyzkoušeli jsme všechny způsoby spaní, od jednolůžkových komfortních pokojů s plnou penzí přes studentské a poutní noclehárny, baráky pro skauty až po spaní ve spacích pytlech pod širým nebem v kempu v Seville.

Často jsme si varili snídaně a večere v kuchyních ubytoven nebo i v závětrí venku. Obědvali jsme v autobusu studené jídlo přivezené z domova. Zažili jsme chladno, déšť i velké horko v autobuse „vytopeném“ na 40 i 50 stupňů Celsia. (Tím jsme si zasloužili i obdiv některých hostitelů. Například představený kláštera v Toledu řekl, že jsme pro jeho bratry velkým povzbuzením v trpělivosti. Takovým vozem bez kli-

Zúčastnili jsme se tří kouzelných světelných průvodů – ve světoznámých Lurdech, v půvabné a dojemné Fatimě a v překrásně položené vysokohorské La Salette. Všude zněly naše české písně. V Lurdech jsme šli v průvodu za naší vlajkou. Přidávali se k nám turisté z Čech, Moravy a Slovenska, všichni jsme se cítili reprezentanty jedné země, jednoho státu, nebylo mezi námi rozdílu.

Byli jsme jedno, zvláště když se nad setmělými Lurdami, ozářenými tisíci svíčkami v rukou poutníků, najednou z amplionu ozvalo zřetelně česky a slovensky „Zdravav“, které se modlili naši kněží. V tu chvíli jsem viděla v očích kolemjdoucích i slzy. S celým srdcem jsme složili do rukou Panny Marie svoje bolesti, starosti a přání.

ALENA FILIPKOVÁ

Slováci a 28. október

Dr. Mikuláš Ferjenčík

Pred rokom 1918 bola to opravdu len malá hrstka inteligentov Slovákov (350 inteligentných, roduverných rodín z 2 miliónového národa), ktorí si ešte trúfali snívať o oslobodení zpod maďarského panstva. Táto malá hrstka obracala sa vo svojich nádejach, hlavne po bolševickej revolúcii a porážke cárskeho Ruska k Prahe a českému národu. Česi vo svojich nádejach na slobodu boli nesporné na tom lepšie. Po storočia mali svoj český štát, mali svoje historické hranice, mali školy, mali inteligenciu, národný život. Nacionalizmus český, vstupem Rakúska do vojny, získal na svojej sile. Za vojny mali značný počet intelektuálov za hranicami, ktorí pracovali na oslobodení. Boli národom vo svete známym a uznávaným. My sme naproti tomu boli na okraji záhuby. Vyrovnanie medzi Rakúskom a Maďarskom v roku 1868 dalo nás Slovákov na pospas Maďarom. V roku 1868 maďarský parlament schválil "Národnostný akt", ktorým sa maďarská reč a jazyk stali jedinou uznávanou úradnou rečou tzv. "spojeného maďarského národa". Od tejto doby maďarizácia pokračovala podľa starostlivo pripravených plánov. V roku 1874 zavreli slovenské stredné školy vo Veľkej Revúci, Turč. Sv. Mariane a Kláštore pod Znievom. V roku 1875 rozpustili Maticu slovenskú a zabavili celý jej majetok. A konečne Aponyiho školský zákon z roku 1907 siahol i na slovenské cirkevné ľudové školy. Pre Budapešť sme boli slovensky hovoriacimi Maďarmi a pre Maďara sprostými Slováckmi (buta Tót). V takomto neutešenom stave, na samom pokraji zániku našla nás Slovákov prvá svetová vojna v roku 1914. Masaryk keď v decembri 1914 odchádzal na Západ, vzal si už za úkol pracovať aj na oslobodení Slovákov. Našiel oduševneného spolupracovníka v osobe gen. Milana R. Štefánika, ktorý z dôvodov vecných a taktických bol hneď od prvopočiatku pre najužšiu jednotu Čechov a Slovákov. Vo svojom rozhovore s Jánom Országhom starším v Petrohrade dňa 15. septembra 1916 hovorí: "Pre Slovákov nebolo inčej alternatívy než ísť s Čechmi, alebo oslať v Uhorsku, čo by znamenalo zahnúť."

Spolupráca a jednota v odboji s Čechmi nás Slovákov zachránila. Tak to chápali a videli aj reprezentanti slovenského národa, ktorí dňa 30. októbra 1918 v Turč. Sv. Mariane vydali "Deklaráciu slovenského národa", v ktorej sa prihlásili k československému štátu a československému národu.

Po oslobodení bola to tá úzka spolupráca Čechov a Slovákov, ktorá umožnila zázračný prerod našej slovenskej vlasti a slovenského národa z mŕtvoly k novému životu. V Československu bol rozvoj národného života Slovákov plne zabezpečený na poli politickom, kultúrnom, poľnohospodárskom a v každom inom smere takým rozmachom, že by sme márne hľadali niečo podobného v dejinách iného

národa. O uplatnení a rovnoprávnosti Slovákov v Republike jasne hovoria mimo iné i fakty, že Hodža bol ministerským predsedom, Štefánik ministrom školstva, Markovič ministrom obrany, Déer ministrom spravodlivosti, Slávik ministrom vnútra, Tiso ministrom zdravotníctva, Gažik ministrom unifikácie, Fajnor predsedom najvyššieho súdu, Hurban vyslancom v USA, Osuský v Paríži, Pavlů v Moskve, Krno v Haagu, ako aj desiatky slovenských konzulov a legačných radcov. Ak si však hlavne začiatkom tridsiatich rokov, keď slovenské stredné a vysoké školy produkovali dostatočný počet Slovákov, jednotlivci sťažovali pri hľadaní zamestnania na nepriazne a poukazovali pritom na Čechov, ktorí ešte ostali na Slovensku, tu je treba uvážiť skutočnosť, že súťaženie o miesta v tom čase bolo značné v celej Republike, premiestnenie zo Slovenska do Čiech na primerané miesta narážalo na ťažkosti, ktoré ešte sťažovali zásahy politických strán, ktoré sa starali o umiestňovanie svojich stranníckych príslušníkov, a potom aj v dôsledku stále stúpajúcej požiadavky štátnej a politickej spolahlivosti. Niektorí naši krajanovia dovoľávajú sa práva národného sebaurčenia, tak ako keby nám Slovákom niekto toto právo upieral. Pokiaľ viem, Česi nám spoločný štát nenanútili. My sami sme ho chceli. Väčšina národa ho chcela. Chcela ho 30. októbra 1918. Chcela ho aj v marci 1939, keď Hitler pohrozil slovenskému snemu v Bratislave, zloženému prevažne zo zástupcov Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (viď pamäť Karola Sidora), že nás dá na pospas Maďarom, jestli Slováci nevyhlásia samostatný slovenský štát. Väčšina slovenského národa hlásila sa k československému štátu aj za Slovenského národného povstania a hlásila sa k nemu aj za sovietskej okupácie v roku 1968 a bude sa k nemu hlásiť pokiaľ u našich ľudí doma bude prevládať zdravý rozum, zdravý úsudok, zodpovedné chápanie budúcnosti národa nad nenávisťou, sebeckosťou, nepravdou a úmyselnou vedenou propagandou nepriateľov našej štátnej samostatnosti.

Sovietskym opukantom sa podarilo to, o čo sa maďarská irredenta pokúšala takmer po celú dobu trvania Republiky, t.j. rozštiepať naše dva národy. Predtým to boli Slováci, ktorí boli nespokojní s pražským centralizmom, českou nadvládou a českým komunizmom. Dnes sú to Česi, ktorí vyčítajú Slovákom nadvládu a predimenzovanie slovenskú reprezentáciu v ústrednej vláde a orgánoch. Husákova politika a jeho spolupracovníkov slúži však výlučne len Sovietskom. Je rovnako protislovenská, ako je protičeská a protidemokratická.

Každá hra má však svoj koniec. Aj táto hra raz skončí na spoznaní väčšiny národa, komu slúži, kto a prečo ju robí. Vydržali sme nápor nacistického Nemecka, vydržime aj sovietsko-komunistický. — Pravda, ktorá zvíťazila 28. októbra 1918, zvíťazí aj v tomto prípade.

Sv. Hostýn na Moravě.

Vítězná ochrana Moravy, přišla Matkou lidu svému!

BEZ KOMENTÁŘE

HOSTÝN

Loňského roku tomu bylo 750 let, od vstupu Tatarů do naší vlasti /1241/. Podle lidové tradice zachránila P. Marie lidi, kteří se na posvátný vrch utkali před barbarskými hordami. /Hostýnské valy - které byly v 80. letech minulého století objeveny - by tomu nasvědčovaly./

Letos v srpnu tomu bude 80 let, od papežské korunovace Panny Marie Svatohostýnské. Nádherné klenotnické dílo korunek - zhotovených podle návrhů architekta Josefa Fanty - požehnal 21. července 1912 moravské delegaci vedené proboštem Antonínem Cyrilem Stojanem, Papež Pius X. ve Vatikánu. Z jeho pověření a v jeho zastoupení pak milostnou sochu P. Marie svatohostýnské s Ježíškem korunoval olomoucký arcibiskup František Bauer 15. srpna 1912.

Slavná hostýnská korunovace "Vítězná Ochránkyně Moravy" měla sice v sobě mnoho historického, barokního, nepostrádala však hluboký duchovní účinek. Existuje oficiální záznam /celá kniha - bohatě ilustrovaná/ - jako důkaz mohutných slavností - poutí ze všech míst Moravy, ano i sousedních Čech a Slovenska.

Kromě upřímné zbožnosti a vroucí úcty, kterou náš lid k Matce Boží vždy měl - bylo v těchto poutích i hodně národního uvědomění. Na poutních místech, která zvláště v XVII. století oživila, si lidé vyprošovali mír a spravedlnost. Vlastenečtí kněží-buditelé /jako Bohuslav Balbín, Tomáš Pěšina z Čechorodu, Jan Tanner a jiní/ se snažili "z prachu zapomnění" připomenout všechny důkazy lásky Matky Boží k českému lidu. Na Moravě se stal právě Hostýn nejpopulárnějším mariánským poutním místem.

Za komunistické nadvlády nebyly veřejné - společné poutě povolovány. Lidé však putovali jen soukromě. Nyní je opět možno pořádat oficiální pouti farní i diecéšní, a náš lid oživuje staré dobré tradice.

Letos u příležitosti vzácného jubilea bude hlavní pouť o svátku Nanebevzetí P. Marie - 15. srpna a následující neděli. Zvláště Orlové připravují pouť jako vzpomínku na doby předválečné, kdy právě o tomto svátku dokazovali svou lásku a oddanost Matce Boží. Bude to i důkaz o vnitřní pouť za to, že můžeme opět svobodně - v početných zástupech - veřejně vzdávat Matce Boží - a skrze Ni - Bohu a Kristu zasloužený hold.

Kedy vznikol názov Slovensko

Slovenský dejepisci zistili, že názov Slovensko vznikol vlastne počiatkom minulého storočia. Mnohí pripisujú utvorenie tohto mena našej starej vlasti význačnému básnikovi Jánovi Kollárovi.

Skultúry bol tej mienky, že názov "Slovensko" po prvý raz užil Karol Kuzmány. Stalo sa tak vraz v roku 1838. V zbierke básní Slávy dcéra, ktorá vyšla v roku 1832 básnik Ján Kollár použil meno Slovensko. Podľa toho považuje sa Kollár za tvorca pomenovania Slovensko. Od neho názov prevzali iní národovci. V tej dobe totiž Ján Kollár bol našim najväčším domácim básnikom a spisovateľom.

V dobe vzniku názvu Slovensko, toto pomenovanie bolo len pre celok národopisný a nie politický. Meno Slovensko heslom

politického uvedomenia sa stalo až v dobe Slovenského povstania v roku 1918. Do tej doby u slovenského národa chýbalo vnútorné presvedčenie. Povstanie samotné veľmi nevyburcovalo slovenský ľud, ktorý bol ubiedený poďanštvom. Nebolo dost národného uvedomenia a politickej vyspelosti. Slováci nemali vlastné školy a politické noviny len jedny. A najviac odrádzali Slovákov od povstania chýry, že Uhorsko sa stane slovanským štátom a že sa bude celé menovať Slovensko. K vytriezveniu došlo až po úplnom potlačení povstania v jeseň 1849. Riadne slovenské vojsko, ktoré malo aj vlastnú uniformu, bolo rozpustené 24. novembra 1849. Od tej doby sa i omácnil názov Slovensko ako heslo politického uvedomenia.

Krajská děkovná p o u ť.

4. července -

jak plánováno - sešli se krajané z Anglie, Ameriky, Kanady, Německa a Švýcar na Velehradě. Přátelské setkání na Stojanově náměstí a potom slavné bohoslužby v basilice.

Přede mší sv. uvítal poutníky Otec J. Hladiš S.J., představený jesuitské komunity na Velehradě. Pozdravili je také Mgr. Esterka a Mgr. P. Kučera (oba papežští preláti - pověření delegáti pro službu krajanům v USA a Evropě - O. biskupem J. Skarvadou). Oba vyzvedli význam a důležitost této pouti.

Při pontifikální mši sv., kterou sloužil - jako hlavní Celebrant O. biskup Skarvada - bylo s ním u oltáře na 25 kněží duchovní správce zahraničních farností. Mezi věřícími byli i krojovaní a Orlové s prapory. O. biskup v kázání vyjádřil, co my všichni (bývalí exulanti) jsme cítili: díky za to, že jsme mohli po tolika letech (mnozí víc jak po 40) d o m a , ve vlasti poděkovat za Boží ochranu dlouhého exilu. Všichni jsme si uvědomili, jakou pomocí byla sv. víra, kterou našim předkům přinesli víc jak před 1100 roky sv. Cyril a Metoděj právě zde na posvátném Velehradě. Jak mohutně zněla prosba: "Dědictví otců zachovej nám, Pane".

Zúčastnili jsme se také oficiální tradiční pouti v neděli 5. července - spolu s desetitisíci (víc jak 30.000) poutníky a většinou našich biskupů v čele s čs. primásem arcib. pražským Miloslavem Vlkem a dvěma polskými biskupy. A zatím co pozdvihl Otec arcibiskup ostatek sv. Cyrila - opět hřměla náměstím prosba: "Dědictví otců, zachovej nám Pane!"

Zakončení pouti bylo v neděli 12. července ve svatovítské katedrále. U oltáře byli s O. biskupem Radkovským O. Lang S.J. a O. J. Šach, duchovní správce krajanů v Kanadě. U hrobů našich světců zněl díky za sv. víru!

Už bez kardinála TOMÁŠKA...

V plánu kanadské skupiny byla také návštěva u kardinála Tomáška. Pro nemoc nemohla být uskutečněna. A právě se dovídáme, že dokončil svou životní pouť. 30. června se dožil požehnaných 93 let. A 5. července oslavil 70 výročí kněžského svěcení. Velehradští poutníci odpověděli mohutným potleskem, když arcibiskup Vlk zmínil s vděčností jméno "seniora čs. biskupského sboru".

Mnoho bude napsáno o tomto "muži Božím" - a to je, co on především byl! Prozřetelnost si ho vyvolila, aby náš lid vedl dlouhou 40. letou poušť (a spoušť) komunismu u nás do lepší budoucnosti. Činil tak bez halasnosti, ale s nepochybnou jistotou: každý - i jeho nepřátelé - věděli, kde stojí. Neznal kompromisu s bezbožeckou ideologií ani s těmi, kdo se domnívali, že "spolupráce" je možná, ba nutná. (případ kněží - "Paoem in terris"). Tato nehalasná opozice přešla do definitivního protiútku v posledních letech, kdy bylo jasné, že věřící - i ostatní občané - si uvědomili, že jsou v právu, a že se veřejně za svá práva zasadí. Podpisová akce (a petici podepsalo víc jak 600.000 občanů) a pak manifestační jubilejní pouť sv. metodějská v r. 1985 znamenaly významný obrat. A jejich Pastýř nezklamal jejich důvěru. Nejen, že reformní snahy potvrdil, sám byl v čele požadavků za práva Boží, práva Církve a práva všech občanů. Jako takový je a bude znám!

Rímská pouť na svatořečení Anežky Přemyslovny znamenala "finale" tohoto duchovního tažení našeho lidu. Tam už byla atmosféra, která vyvrcholila 19. XI. (za týden po svatořečení) v Praze. Když za několik měsíců na to přistál na ruzyňském letišti Sv. Otec - byl to opravdu "zázrak" (tak to nazval pres. Václav Havel) - a pro kardinála Tomáška to bylo největší začlostučnění - krásné dovršení jeho dlouholetého duchovního snažení.

(LD) — V Čechách založil svůj první tělocvičný odbor Spolek katolických tovaryšů v Praze 1896. Na Moravě byl první tělocvičný odbor založen právě před 90 lety, 5. července 1902 při Svatojosefské jednotě v Lišni u Brna a to zásluhou faráře Metoděje Hoška a brzy nato v Brně, ve Zlíně, ve Vyškově a jinde. Na 4. velehradském křesťansko-sociálním sjezdu byla za předsednictví J. Šrámk a přijata rezoluce, která se stala základním programem křesťanského tělovýchovného hnutí.

**X. SJEZD
ČESKOSLOVENSKÉHO
ORLA SE PŘIPRAVUJE
NA 17. A 18. ŘÍJNA 1992
V BRNĚ**

V roce 1909 bylo těmto tělocvičným odborům dáno jméno *Orel* podle obdobných slovinských tělocvičných odborů, jejichž zakladatelem byl Jan Ev. Krek. Poprvé užil názvu *Orel* Jan Šrámek na manifestačním křesťansko-sociálním sjezdu v Olomouci v květnu 1909.

Hned na počátku razil starosta heslo pro jeho výchovnou činnost: Být organizací křesťanské statečnosti a nebojácnosti. Sám snad tehdy netušil, kolik statečnosti a nebojácnosti bude třeba v příštích letech. První valný sjezd se konal 12. června 1921.

Za uplynulých 90 let prožil *Orel* více než polovinu v nesvobodě. Prožil chvíle velké slávy, zvláště na dvou sletech Orelstva, v Brně (1922) a na Svatováclavských dnech Orelstva v Praze 1929, při nichž prokázal svou velikost, sílu a krásu. (viz foto)

Orlové prožili dvě světové války, bojovali v legiích i ve druhém a třetím odboji a mnozí z nich položili své životy za svobodu vlasti. Básník Karel Dostál Lutínov chtěl mít v Orlu květ národa. Nikoho nepřesvědčíme, nikoho do svých řad nezískáme, nebudeme-li dávat příklad ostatním svým vlastním životem. *Orel* má i dnes své místo a poslání v národě a proto jde s důvěrou a odhodláním vstříc své budoucnosti.

VELEHRAD VÍRY

(B.T.) — Dokumentární slova cyrilometodějské hymny, zpívaná na Velehradě v duchovním okruhu svátku našich slovanských věrozvěstů, zaznívala letos doslova mnohohlasně i ve smyslu geografickém. Neboť na místě poznamenaném působením svatého Metoděje, arcibiskupa Velké Moravy, se tentokrát sešli Češi a Slováci z četných zemí západního světa, kam je před lety zavál krutý sibiřský vítr komunistické totality.

Už v sobotu pro jejich výpravu sloužil mši svatou v bazilice pražský světitel biskup msgr. Jaroslav Škarvada. Byl přítomen i msgr. Petr Esterka, který je pověřen duchovní správou krajanů v Americe, a msgr. Pavel Kučera, který má na starosti české krajany v Evropě. Mezi zahraniční hosty patřil také arcibiskup D. Zimoň z polských Katovic a světitel biskup J. Szkoďoň z Krakova.

Vzpomínka na orelský slet v Brně 1922

90 let Československého orla

Orelstvo zůstalo vždy neochvějně věrno křesťanským, národním a demokratickým zásadám svého programu, jak je vytýčil jeho zakladatel dr. Jan Šrámek z odkazu našich nejvěrnějších národních buditelů a národní tradice, a proto chce i nadále spoluvytvářet výchovu národa ve svobodném státě.

Kristův příkaz lásky k bližnímu a vznešená zásada rovnosti všech lidí před Bohem dávají demokratickou a sociální náplň orelskému vlastenectví, které svou uceleností a hloubkou napomáhá vytvářet dokonalou osobnost, a tím přináší národu a státu služby vysoké mravní ceny. Základním rysem orelství je všeobsažnost programová, spolupůsobení a pokračování v rodinné výchově a ovlivnění života každého jednotlivce od mládí až do pozdního věku.

K náboženské, mravní a občanské výchově řadí *Orel* všechny přirozené prostředky, hodnoty a statky, jež s sebou nese doba, a to literaturu, výtvarné umění, hudbu, zpěv, národopis, divadlo, film a na významném místě tělesnou výchovu jako nedělitelnou součást výchovy všeobecné. V orelské tělovýchově je udán cíl křesťanskou mravoukou, promítnutou do národního, kulturního a sociálního života.

Orelské ideje a programová náplň činí z *Orla* v ohledu výchovném novodobý apoštolát a z hlediska programového kulturně výchovnou organizaci s vlastní tělovýchovou.

Tyto ideály byly posilou našim bratřím, kteří umírali na popravištích a v koncentračních táborech; láska, věrnost a oddanost k velkému programu nás povzbuzovala v dobách, kdy bylo hnutí násilím rozpuštěno a majetek zničen nebo zabaven. To vše naopak posilovalo našeho ducha.

Křesťansky uvědomělý, mravně ucelený, vysoce vzdělaný, tělesně zdatný a pro dobro národního společenství pracující člověk — to je náš ideál! Práce pro dosažení tohoto ideálu, to je naše nejvyšší služba Bohu a národu!

Ústřední rada Československého *Orla*

PREZIDENT T. G. MASARYK A MSGRE DR. JAN ŠRÁMEK
jako starosta Čs. *Orla* na jeho sletu v září 1929

V neděli na Velehradě mši svatou na papežské tribuně pod širým nebem koncelebrovalo sedm českých a moravských biskupů v čele s pražským arcibiskupem Miloslavem Vlkem, s nimi též dva biskupové z Polska.

Tentokrát do moravského křesťanského centra nepřišli téměř žádní věřící ze Slovenska. V minulých letech putovali na Velehrad v tak hojném počtu, že při společných modlitbách slovenština bezmála převažovala nad češtinou. Tuto okolnost měl na mysli pravděpodobně i arcibiskup Vlk, když hned na začátku bohoslužby připomněl sv. Cyrila a Metoděje, jako patrony obou našich národů. „Máme mezi sebou silná pouta a společné křesťanské kořeny“, zdůraznil pražský metropolita.

VELKÉ ZMĚNY V ČESKOSLOVENSKU

V červnovém zasedání parlamentu se velice jasně předurčila budoucnost Českých a Slovenských Federálních Republik.

V dalším parlamentárním zasedání, které se konalo 17. července, Slováci prohlásili svoji samostatnost.

Pod vlivem těchto událostí prezident Václav Havel resignoval. Přikládáme vám text tiskové služby Carolina:

ČSFR BEZ PREZIDENTA

"Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, oznamuji vám tímto, že dne 20. července 1992 v 18 hodin odstupuji z funkce prezidenta ČSFR" — tento dopis zaslal včera Federálnímu shromáždění prezident ČSFR Václav Havel. Dopis byl doručen včera, 17. července v jednu hodinu odpoledne.

Uvádíme dále plný text televizního projevu, ve kterém Havel vysvětluje důvody svého rozhodnutí:

Milí spoluobčané,

dnes v poledních hodinách odevzdal kancléř Karel Schwarzenberg Federálnímu shromáždění můj dopis, v němž oznamuji, že dne 20. července v 18 hodin odstupuji z funkce prezidenta České a Slovenské Federativní republiky.

K tomuto kroku jsem se rozhodl po zralé úvaze a vedlo mne k němu zjištění, že závazky, vyplývající ze slibu věrnosti České a Slovenské Federativní republice a její ústavě, nemohu už nadále plnit způsobem, který by byl v souladu s mým založením, přesvědčením a svědomím. Pokusem o důsledné plnění tohoto slibu bych se mohl stát dokonce překážkou rozsáhlých změn naší státnosti, k nimž naše země po posledních parlamentních volbách směřuje, a emancipačních snah Slovenské republiky, jejichž výrazem je i Deklarace o svrchovanosti, přijatá dnes Slovenskou národní radou. Nedávná volba prezidenta navíc ukázala, že jsem ztratil důvěru větší části slovenské politické reprezentace. Tuto ztrátu nechápu jen jako výraz nechuti ke mně jako konkrétní osobě, ale i jako projev nesouhlasu s hodnotami, které zastávám. Neumím si představit, jak bych mohl za těchto okolností a v nelehké době, která nás čeká, dobře zastávat svůj úřad. Nemohu nést odpovědnost za vývoj, na který přestávám mít vliv. Tak jako se nechci stát brzdou historického vývoje, nechci být ovšem ani pouhým dosluhujícím úředníkem, který bude ještě několik týdnů čekat na

okamžik, kdy definitivně opustí svůj úřad, a který bude po tu dobu jen pasivně pozorovat další dění a jen formálně plnit své formální povinnosti. Vždycky jsem chtěl a i v budoucnosti chci tvořit něco dobrého ve prospěch svých spoluobčanů. Funkce federálního prezidenta mi už tvořivou a konstruktivní práci neumožňuje.

Spolu se mnou abdikovali na své funkce i mí hlavní spolupracovníci v Kanceláři prezidenta republiky v čele s kancléřem. Udělal jsem vše, co bylo třeba udělat, aby Kancelář prezidenta republiky plnila i po mém odstoupení své funkce, včetně služby předsedovi federální vlády, který převezme 20. července v souladu s ústavou většinu ústavní povinnosti hlavy státu.

Od 29. prosince 1989, kdy jsem byl poprvé zvolen československým prezidentem, jsem se snažil v rámci svých možností a schopností pracovat pro svobodný a důstojný život všech československých občanů, dbát o integritu a bezpečnost našeho státu, usilovat o jeho větší nezávislost a spravedlivé vnitřní uspořádání a přispívat k budování mírového pořádku ve světě. Ve své práci ve prospěch demokracie, respektu k lidským právům a přátelského soužití všech občanů i národů budu samozřejmě pokračovat. Budu v ní pokračovat všude, kde to bude mít podle mého názoru smysl a kde mi k tomu bude dána příležitost.

Na funkci prezidenta České a Slovenské republiky už kandidovat nebudu.

Děkuji vám všem, Slovákům i Čechům, kteří jste mi důvěřovali, kteří jste mne podporovali a kteří jste rozuměli smyslu mého ústí. Děkuji všem, kteří mi pomáhali či se mnou spolupracovali. Děkuji i své ženě, že přijala všechny povinnosti, vyplývající z jejího postavení a že je odpovědně plnila. I ona bude pokračovat v načaté práci ve prospěch našich bližních.

Přeji vám hodně štěstí, zdraví a pevnou víru v budoucnost. Nashledanou!

ČTĚTE A ROZŠÍŘUJTE „VÍDEŇSKÉ SVOBODNÉ LISTY“

Ladislav Mňačko Čechům

Rozpad republiky by pro Slovensko znamenal katastrofu. Myslím, a nejsem tím nijak nadšen, že všeobecnému úpadku na Slovensku lze sotva zabránit. To je třeba říci lidem na obou stranách Malých a Bílých Karpat. Už z toho důvodu, aby se později nemohli vymlouvat na to, že je nikdo nevaroval, že nevěděli do čeho jdou. To se často v dějinách dělo. Nejvíce se bojím brutálního prohloubení krize na Slovensku, bojím se, že tato krize by mohla vést ke zpomalení demokratizačního procesu. První náznaky tu už jsou. Bojím se, že by se Slovensko těžko vypořádávalo s eventuální radikalizací silné maďarské menšiny, bojím se mezinárodní izolace, i kdyby trvala jen určitý čas. I ten hraje proti nám. Rozchod je možný,

když si to jeden z národů, které žijí pohromadě, přeje. Důležitá je otázka načasování; tyhle měsíce a roky jsou pro radikální změnu nejnevhodnější. Po rozchodu by se Slovensko dostalo do mnohem větší závislosti na Čechách než je ta nynější. Slovenská ekonomika a její struktura nemá dnes co světu nabízet.

Co byste radil Čechům?

Český průměrně vzdělaný člověk neví o Slovensku nic. Nečte slovenskou literaturu, nedostanou se mu do ruky slovenské noviny. Prázdninové výlety na Slovensko jsou, co se týče poznávání národa, stejně neplodné jako třeba cesta na Zlaté písky. Český člověk má pocit civilizační nadřazenosti a neuvědomuje si tři základní věci, které nám ztěžují život. Slovenský národ má docela odlišnou mentalitu ve srovnání s českým, slovenský národ má

jinou historickou zkušenost. ocitá se ve zcela jiné ekonomické, politické a kulturní situaci. Pokud si český občan tyto věci neuvědomí, tak bude žít pohromadě s jemu neznámým národem, jehož komplexům neporozumí. Slováci jsou menšinovým národem v republice a jsou přecitlivělí na české ignoranci a nacionalismus. To není jediná, ale je to jedna z hlavních příčin současné krize.

(LN 27.6.92)

NEPLEŤME SI
SÍLU
SE SILÁCTVÍM
A MOUDROST
S CHYTRÁCTVÍM

POCHVALA A SOULAD

Vychovatelé se mají o dítě osobně a přátelsky zajímat, ocenit a pochválit jeho výkony. Dítě má obvykle o dospělém velké mínění, proto ho toto přátelství uspokojí. Když dítě a dospělý sdílejí spolu život, chápou se, vytvoří se mezi nimi silný svazek a dítě se tak změní často na celý život v tvora kladně společenského.

Všimněme si, jak dítě hledá kolem sebe teplé, citové ovzduší, je nutné k jeho zdravému vývoji. Jak u sourozenců, tak u učitelů a přátel, ale především u rodičů hledá cit. Je-li rodina jednotná, vládne-li v ní soulad, uspokojí to řadu dětských citů a v takovém ovzduší může dítě rozkvétat a rozvíjet se. Je to důležité už proto, že dítě často napodobuje chování dospělých k sobě navzájem i vůči dětem. Vychovává-li někdo jiný, musí projevovat své city taktněji. Hlavně přátelským chováním, vlnností, pozorností, povzbuzováním. Děti přátelství rodičů těší.

OD RODIČŮ SE OČEKÁVÁ VÍCI!

Nemají se při každé příležitosti chovat citově výstředně-otupili by tak dětský vývoj a překáželi jeho růstu, ale nemají zapomínat na tajnou potřebu dítěte, být milováno. Každý den mu mají nějak dát najevo, že ho milují a že jsou rádi, když jim dítě projeví svůj cit. Tento vztah je důvěrnější, když např. maminka svěří dítěti malé tajemství. Je to skvělý způsob, jak ho ujistit, že ho zvlášť milují. Týká se to i otce. Dítě musí prostě cítit, že má v rodičích milující přátele, důvěrníky, stále ochotné je vyslechnout.

SOULAD MEZI RODIČI

Dítě ho pozná, a neshoda mezi rodiči se jej hluboce dotýká. Ipí pevně na rodičích a jejich nesoulad ho mučí, rozděluje jeho vlastní nitro na dvě části, žene ho do nejistoty a bolesti.

Potřebuje cítit jak lásku k sobě, tak i jejich vzájemnou lásku.

Xavier Lefebvre

Louis Perin

Když děti poslouchají, žijí rodiče klidněji.

SLOVENSKO PROHLÁŠENO ZA SVRCHOVANÉ

«MY, demokraticky zvolená Slovenská národní rada, slavnostně prohlašujeme, že tisícileté úsilí slovenského národa o svébytnost se naplnilo. V této historické chvíli deklarujeme přirozené právo slovenského národa na sebeurčení tak, jak to zakotvují i všechny mezinárodní dohody a smlouvy o právu národů na sebeurčení. Uznávající právo národů na sebeurčení, prohlašujeme, že i my si chceme svobodně utvářet způsob a formu národního a státního života, přičemž budeme respektovat práva všech, každého občana, národů, národnostních menšin a etnických skupin, demokratické a humanistické odkazy Evropy a světa. Touto deklarací Slovenská národní rada prohlašuje svrchovanost Slovenské republiky jako základ suverénního státu slovenského národa.

Pro přijetí této deklarace se 17. července 1992 vyslovilo 112 poslanců Slovenské národní rady z 147 přítomných. Proti hlasovali všichni poslanci Křesťansko-demokratického hnutí a sedm z koalice Maďarského křesťansko-demokratického hnutí-Együttéles, zbývajících sedm se hlasování zdrželo. Hlasování proběhlo veřejně. Občanům shromážděným před budovou parlamentu přečetl text přijaté rezoluce místopředseda SNR Jozef Prokeš, po něm promluvil i premiér Slovenské republiky Vladimír Mečiar, který připomněl, že plní slib, který dal občanům. Expremiér Ján Čarnogurský, poslanec SNR, uvedl ještě před hlasováním, že deklarace je «hra směřující k politické destabilizaci tohoto prostoru Evropy.»

Příznačné je, že poslanci Křesťansko-demokratického hnutí požádali v tento slavnostní den před opuštěním budovy SNR o policejní ochranu.

VÁCLAV HAVEL

dokončil své dosud poslední politické drama 20. července 1992 v 18 hodin vyhlášením abdikace na úřad prezidenta ČSFR.

VÁCLAV KLAUS

vyznávající tržní hospodářství bez adjektiv, tedy také bez přídavného jména „sociální“, spokojil se po volbách s funkcí předsedy vlády České republiky.

Významný americký list soudí: Mečiar dusí tisk

Washington - Proud informací mezi ČR a SR byl redukován na pramínek, někteří novináři na Slovensku dostávají výhrušné dopisy. Někteří si už shlíli kufry a chystají se do Prahy. Tato tvrzení přinesl americký list The Christian Science Monitor v úvaze nazvané Mečiar dusí slovenský tisk. «Jestliže je pravda, že nejistější známkou zdravého demokratického vývoje v zemi je svobodný a nespoutaný tisk, pak má Slovensko možná už dnes problémy,» píše autorka článku, podle níž se V. Mečiar snaží kontrolovat slovenský tisk. «Represe začaly poté, co Mečiarova strana získala velké vítězství ve volbách,» píše list doslova.

VLADIMÍR MEČIAR

rozdělil již (zatím bez parlamentu) ČSFR a hledá nyní „horký drát“ přes Dunaj do sousedního Maďarska.

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ SDRUŽENÍ V RAKOUSKU

Sekretariát: 1150 Vídeň,
Pelzgasse číslo 17

**ÚŘEDNÍ HODINY V SEKRETA-
RIÁTĚ** a půjčování knih každý první
čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do 20 ho-
din.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: Vídeň III., Rennweg číslo 63

Draží ctitelé mariánští,
zveme Vás co nejsrději na naše tra-
diční poutě k Panně Marii bolestné na
KAASGRABEN, Vídeň 19, Ettingshau-
sengasse 1.

Pobožnosti – sv. růženec, kázání, lita-
nie s svátostné požehnání – **se konají**
vždy první neděli v měsíci v 15 hodin, a
sice:

4. října 1992

V neděli 27. září 1992 bude v koste-
le Jednoty sv. Metoděje, Rennweg 63,
v 10 hod. sloužena slavná svatováč-
lavská mše sv.

VI. ODBOR JSM XVII. koná ve stře-
du 30. září 1992 v klubovně Rosenstei-
ngasse 39/I. členskou schůzi. Promítá se
film z české menšiny. – Začátek v
18.30 hodin. – Hosté vítáni.

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

I. A II. ODBOR JSM VÍDEŇ XV.:
Každou neděli a každý svátek v 8 hod.
mše svatá v kostele ve Fünfhausegasse,
Vídeň XV.

KOSTEL JEDNOTY SV. METODĚJE VÍDEŇ 3, RENNWEG 63

KAŽDOU NEDELI se koná v českém
kostele JSM na Rennwegu číslo 63 v 10
hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svatě zpovědi vždy před
každou bohoslužbou.

**ČESKÉ BOHOSLUŽBY V CHRÁ-
MU PANNY MARIE NA NÁBŘEŽÍ** se
konají každou neděli a zasvěcený svá-
tek v 8.¹⁰ hodin s promluvou u Otců
Redemptoristů Vídeň I., Salvatorgas-
se 12.

**ČESKÉ KATOLICKÉ SPOLE-
ČENSTVÍ** při chrámu Panny Marie na
Nábřeží – **KATOLICKÝ KLUB PÁTE-
RA JOSEFA NOVOTNÉHO** 1. okres,
Seitzergasse č. 5, IV. patro: otevřeno
pátek od 19 do 22 hodin a v neděli od
9 do 10.30 hodin. Hosté vítáni!

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ X. Puchs-
baumgasse číslo 39a/4. Ježkova knihov-
na (tamtéž) půjčuje každou první stře-
du v měsíci od 18 do 19 hodin. Též dle
telefonické dohody, číslo telefonu
62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvičí-
me každé úterý od 19.30 do 21 hodin v
Zinkgasse číslo 12, Vídeň XV. Hosté
vítáni!

NEDELE

4. Října 1992

PODZIMNÍ VÝLET

k dolnorakouské krajské výstavě do Gloggnitzu

"Dobyti krajiny" ☛

BLIŽŠÍ INFORMACE U

FRANTIŠKA VAREČKY Tel.: 53124 / 3876

SOBOTA

17. Října 1992-20 HODIN

VINOBRANÍ

V NAŠEM SÁLE
SCHÜTZENGASSE 30

BOHATÝ BUFET A HUDBA

★ NAŠI ★

JUBILANTI

Vlasta Šabatová 70

Blanka Žmolová 75

Božena Suska 85

PŘEJEME HODNĚ ZDRAVÍ SPOKOJENOSTI
A BOŽÍHO POŽEHNÁNÍ,

Sestra

* * *

MARIA KELBLEROVÁ se dožívá 80 let.

Přejeme hodně zdraví spokojenosti a Božího pože-
hnutí do dalších let. JSM - OREL - Čs. Lid. Sdr.

* Měl jsem stejné plány jako ostatní
lidé, ale vždycky, když jsem chtěl
něco dokázat, dali mě do basy.

* Majetek v socialistickém vlastnic-
tví jsem přece nemohl rozkrádat,
když můj táta tam dělá vedoucího a
máma tam vaří.

"Prý jsi byl nemocný?" "Ano, měl jsem angínu s
komplikacemi." "Vážnými?" "Ano,
stavěl jsem chatu a přišla kont-
rola."

Herausgeber, Verleger (Medieninhaber), Redaktion: Tschechoslowakischer Volks-
vereinigung in Österreich. Verlags- und Herstellungsort: Wien. - Gemeinsame
Adresse: 1150 Wien, Pelzgasse 17. Verlagspostamt 1150 Wien. Mitteilungsblatt
der Tschechoslowakischen Volksvereinigung. ----- PSK-Konto Nr. 7509.267.